

Väljaandja:	Teede- ja Sideminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2015
Avaldamismärge:	RTL 2000, 67, 1033

Teenindustaseme soovituslikud normid avalikule kohalikule liiniveole¹

Vastu võetud 07.06.2000 nr 41

Määrus kehtestatakse «[Ühistranspordiseaduse](#)» (RT I 2000, 10, 58) paragrahvi 8 lõike 1 alapunkti 4 alusel.

§ 1. Eesmärk ja rakendusala

(1) Teenindustaseme normide (edaspidi normid) määramise eesmärk on ühtlustada ja parandada ühistranspordi teenindustaset ja suurendada ühistranspordi konkurentsivõimet ning anda omavalitsusüksustele ja maavalitsustele soovituslikud alused «[Ühistranspordiseaduse](#)» paragrahvi 5 lõike 1 alapunktis 2 ja paragrahvi 6 lõike 1 alapunktis 2 ettenähtud ühistranspordi teenindustaseme normide kehtestamiseks valla-, linna- ja maakonnaliinidel.

(2) Normid määratakse bussi-, trammi- ja trollivedudele.

§ 2. Üldsätted

(1) Normide määramisel lähtutakse teenuse kättesaadavusest ja juurdepääsetavusest.

(2) Teenuse kättesaadavust iseloomustatakse teenindustaseme näitajatega, mille abil on võimalik hinnata ühistranspordivahendi kasutamise võimalusi. Teenuse kättesaadavuse näitajateks käesolevas määruses on ühissõiduki liinitööaeg, täituvus, liiklusintervall ja ümberistumiste arv linnaliinidel ning ühissõiduki täituvus, liiklussagedus ja sõiduaeg valla- ja maakonnaliinidel.

(3) Teenusele juurdepääsetavust iseloomustatakse teenindustaseme näitajatega, mille abil on võimalik hinnata juurdepääsu liinivõrgule. Teenusele juurdepääsetavuse näitajaks käesolevas määruses on jalgsikäigu tee pikkus peatusesse.

(4) Normide suurused määratakse linna liiniveole ning valla- ja maakonnasisesele liiniveole eraldi.

(5) Omavalitsusorgani või maavalitsuse poolt määratud normist madalamat teenindustaset vedaja poolt pakkuda ei ole lubatud.

(6) Normide määramisel lähtutakse elanike liikumisvajaduste uuringute tulemustest.

(7) Määruse tabelites toodud normid on soovituslikud.

I osa LINNA ÜHISTRANSPOORT

§ 3. Normid avalikul liiniveol linna ühistranspordis

(1) Linna ühistranspordi avalikul liiniveol on soovitav määrata normid järgmistele teenindustaseme näitajatele:

- 1) liinitööaeg;
- 2) ühissõiduki täituvus;
- 3) liiklusintervall;
- 4) jalgsikäigu tee pikkus peatusesse;
- 5) ümberistumiste arv.

§ 4. Liinitööaeg

(1) Linna ühistranspordi liinitööaeg määratakse selliselt, et kõigi elanike töö-, olme- ja kultuurialased sõidud oleks võimalik teha ühistranspordiga.

(2) Liinitööaja alguse ja lõpu soovituslikud normid on toodud tabelis 1.

Tabel 1

Ühistranspordi liikluse alguse ja lõppemise ajad			
	Tööpäevadel	Laupäevadel	Pühapäevadel
Esimesed väljumised kesklinna	5.00	5.30	7.00
Esimesed väljumised kesklinnast	5.45	6.15	7.45
Viimased väljumised kesklinna	0.00	0.00	0.00
Viimased väljumised kesklinnast	0.45	0.45	0.45

§ 5. Ühissõiduki täituvus

(1) Ühissõiduki täituvuse norm määratakse lähtudes ühistranspordi majanduslikust otstarbekusest ja sotsiaalsest vajadusest.

(2) Tippkoormuse ajal tuleb sõitjale tagada koht esimeses temale sobivas ühissõidukis.

(3) Sõitjate hulga suhe sõitjakohtade arvu tuleb hoida optimaalne.

Sõitjakohtade arv on ühissõiduki valmistaja poolt kindlaks määratud istekohtade ja seisukohtade arvu summa.

(4) Ühissõiduki täituvuse normi määramiseks tuleb teha loendusi ja vaatlusi kogu liinitööaja ulatuses.

(5) Ühissõiduki täituvuse norm tuleb määrata liini kõige koormatuma suuna kõige koormatumate peatuste vahel.

(6) Täituvuse soovituslikud normid on toodud tabelis 2.

Tabel 2

Liiklusperiood	Ühissõiduki täituvus % (sõitjate arv / sõitjakohtade arv × 100)	
	Miimum	Maksimum
Tippkoormus	40	85
Väljaspool tippundi	25	70

(7) Tippkoormuse ajal oleva lühiajalise kõrgema sõitjate arvu korral võib sõitjate arv ühissõidukis ületada normi ajutiselt 30% võrra.

(8) Kui sõitja keskmine sõiduaeg liinil on üle 20 minuti, tuleb tippkoormuste vahelisel ajal tagada kõigile sõitjatele istekoht.

§ 6. Liiklusintervall

(1) Planeerimisel lähtutakse liiklusintervalli normist eelkõige väikese sõidunõudlusega liinidel ja ajaperioodidel.

(2) Liiklusintervall on kahe üksteisele järgneva ühissõiduki ajaline vahe liini mingis punktis.

(3) Liiklusintervalli norm määratakse eraldi tippkoormuse, päeva- ja õhtuliikluse ning hilisõhtu jaoks. Ööliikluse jaoks liiklusintervallide määramine pole otstarbekohane.

(4) Ka vähese sõitjate arvuga liinidel tuleb liiklusintervallid kavandada sellised, et tippkoormuse ajal ei tekiks sõitjatel pikki ooteaegu peatustes.

(5) Liiklusintervalli soovituslikud normid on toodud tabelis 3.

Tabel 3

Liinid	Liiklusperiood		
	Tippaeg	Päev ja õhtu	Hilisõhtu
Trammi- ja trolliliinid	4–7 min	8–10 min	15–20 min
Bussiliinid elamurajoonist kesklinna	5–8 min	8–10 min	15–20 min
Muud liinid	10–15 min	25–30 min	35–40 min

§ 7. Jalgsikäigu tee pikkus peatusesse

- (1) Jalgsikäigu tee pikkus peatusesse võib olla seda suurem, mida väiksem on ooteaeg peatuses ehk mida väiksem on liiklusintervall. Pikema liiklusintervalli korral peab jalgsikäigu tee pikkus peatusesse olema lühem.
- (2) Tingituna sõiduautode kasutamise piirangutest kesklinnas on vajadus ühistranspordi järele suurem kui mujal elamu- ja tööstusrajoonides, mistõttu peavad jalgsikäigu tee pikkused peatusesse olema lühemad.
- (3) Jalgsikäigu tee pikkus peatusesse võib olla pikem individuaalelamurajoonides, kus asustustihedus on hõre ja ühistranspordi liikluseks tänavate võrk sageli ebapiisav.
- (4) Jalgsikäigu tee pikkuse soovituslikud normid on toodud tabelis 4.

Tabel 4

	Liiklusintervall lähtepeatusest kesklinna suunduvatel liinidel		
	alla 8 min	8–15 min	üle 15 min
Kesklinnas	400–500 m	300–400 m	200–300 m
Elamurajoonis, kus valdav on kõrgehitus, tööstusrajoonis	600–700 m	500–600 m	300–400 m
Individuaalelamurajoonis	900–1000 m	600–800 m	400–600 m

§ 8. Ümberistumiste arv

- (1) Ümberistumise vajadus vähendab teenindustaset isegi siis, kui selleks ei kulutata märkimisväärset osa sõiduaegast.
- (2) Ümberistumiseks vajalik jalgsikäigu tee pikkus ei tohi olla suurem kui jalgsikäigu tee pikkus lähtepeatusesse.
- (3) Ümberistumiste arvu soovituslikud normid on toodud tabelis 5.

Tabel 5

Liiklus	Ümberistumiste arv
Liiklus kesklinna ja lähimasse ümberistumiskohta	Ilma ümberistumiseta
Liiklus elamu- ja töökoharajooni vahel	Mitte üle ühe ümberistumise
Liiklus ümberistumiskohast kesklinna	Ilma ümberistumiseta
Liiklus muudes piirkondades	Mitte üle kahe ümberistumise

II osa

VALLA JA MAAKONNA ÜHISTRANSPOORT

§ 9. Normid avalikul liiniveol valla ja maakonna ühistranspordis

Valla ja maakonna ühistranspordi avalikul liiniveol on soovitav määrata normid järgmistele teenindustaseme näitajatele:

- 1) ühissõiduki täituvus;
- 2) liiklussagedus;
- 3) jalgsikäigu tee pikkus peatusesse;
- 4) sõiduaeg.

§ 10. Ühissõiduki täituvus

- (1) Ühissõiduki täituvuse norm määratakse lähtudes ühistranspordi majanduslikust otstarbekusest ja sotsiaalsest vajadusest.
- (2) Vahepeatusteni, mis asuvad vähemalt 20 km enne maakonnaliini sihtpunkti, tuleb tagada kõigile sõitjatele istekoht.

§ 11. Liiklussagedus

- (1) Liiklussagedus on edasi-tagasi sõitude arv paikkonna ja valla või maakonna keskuse vahel päevas. Paikkond on vallasiseselt eristuv üksus, mille elanikkonda saab pädada ühtseks sotsiaal-territoriaalseks koosluseks.

(2) Minimaalne liiklussageduse norm määratakse lähtudes elanike arvust paikkonnas.

(3) Minimaalse liiklussageduse soovituslikud normid on toodud tabelis 6.

Tabel 6

Elanike arv paikkonnas	Sõitude arv vallakeskusesse (korda tööpäevas)	Sõitude arv maakonnakeskusesse (korda tööpäevas)
Kuni 500 elanikku	2	1
Kuni 1000 elanikku	2–3	2
Üle 1000 elaniku	3–4	3

§ 12. Jalgsikäigu tee pikkus peatusesse

(1) Jalgsikäigu tee pikkuse piirnorm peatusesse maakonnaliinidel tuleb tagada vähemalt 90%-le paikkonna elanikele.

(2) Jalgsikäigu tee pikkuse soovituslikud normid peatusesse on toodud tabelis 7.

Tabel 7

Elanike arv paikkonnas	Jalgsikäigu tee pikkus peatusesse
Kuni 500 elanikku	kuni 3 km
Kuni 1000 elanikku	kuni 2 km
Üle 1000 elaniku	kuni 1 km

§ 13. Sõiduaeg

Paikkonnast valla või maakonna keskusesse maksimaalse sõiduaaja soovituslikud normid on toodud tabelis 8.

Tabel 8

Elanike arv paikkonnas	Valla keskusesse	Maakonna keskusesse
Kuni 500 elanikku	0,5–1 tund	kuni 1 tund
Kuni 1000 elanikku	0,5 tundi	kuni 1 tund
Üle 1000 elaniku	0,5 tundi	kuni 0,5 tundi

§ 14. Teised soovituslikud teenindustaseme normid

Omaavalitsusorganid ja maavalitsused võivad määrata lisaks ülaltoodule veel teisi teenindustaseme norme lähtudes järgmistest teeninduskvaliteedi näitajatest:

- 1) juurdepääsetavus – sobitamine teiste transpordiliikidega, piiratud liikumisvõimega inimeste vajaduste arvestamine;
- 2) informatsioon – teabe kättesaadavus, infoallikad;
- 3) hoolitsus sõitja eest – orienteeritus sõitjale, suhtumine, abi;
- 4) sõidu mugavus – mugavused sõidukis, sõitjale mõeldud teenused sõidukis ja peatuses, sõidukijuhi oskused juhtimisel, peatumisel, liikuma- hakkamisel;
- 5) ohutus ja turvalisus – ohutusstandardid, valgustus, valve, avarii- ja päästesüsteemid;
- 6) keskkond – saaste, reostus, müra, vibratsioon, mustus, lõhn.

§ 15. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 1. oktoobril 2000. a.

¹Arvestades Euroopa Ühenduse Nõukogu määruste 684/92 (EÜT L 074, 20.03.1992, lk 1) ja 11/98 (EÜT L 004, 08.01.1998, lk 1–9) nõudeid.

Minister Toivo JÜRGENSON

Kantsler Margus LEIVO